

Přílohy

Příloha č. 1: Bližší informace o komunikačních partnerkách

ALENA

- při narození dcery jí bylo **21 a $\frac{3}{4}$ roku**, momentálně má **22 a $\frac{1}{2}$ roku**
- žije s přítelem a je tedy svobodná
- přítel měl při narození dcery **26 a $\frac{1}{2}$ roku**, momentálně má **27 let**
- dcera se narodila **v polovině roku 2009**, má tedy $\frac{3}{4}$ roku

DAGMAR

- při narození dcery jí bylo **22 a $\frac{3}{4}$ roku**, momentálně má **23 a $\frac{1}{2}$ roku**
- žije s manželem a je tedy vdaná
- manžel měl při narození dcery **27 let**, momentálně má **28 let**
- dcera se narodila **v polovině roku 2009**, má tedy $\frac{3}{4}$ roku

LINDA

- při narození dcery jí bylo **21 let**, momentálně má **23 a $\frac{1}{2}$ roku**
- žije s manželem a je tedy vdaná
- přítel měl při narození dcery **23 let**, momentálně má **25 a $\frac{1}{2}$ roku**
- dcera se narodila **na konci roku 2007**, má tedy **2 a $\frac{1}{4}$ roku**

LENKA

- při narození dcery jí bylo téměř **22 let**, momentálně má **22 a $\frac{3}{4}$ roku**
- žije s přítelem a je tedy svobodná
- přítel měl při narození dcery také téměř **22 let**, momentálně má **22 a $\frac{3}{4}$ roku**
- dcera se narodila **v polovině roku 2009**, má tedy $\frac{3}{4}$ roku

MONIKA

- při narození dcery jí bylo téměř **22 let**, při narození syna měla **24 let**, momentálně má **25 let**
- žije s manželem a je tedy vdaná
- manžel měl při narození dcery **32 let**, při narození syna **35 let**, momentálně bude mít **36 let**
- dcera se narodila **na jaře roku 2007**, má tedy **3 roky**
- syn se narodil **v polovině roku 2009**, má tedy $\frac{3}{4}$ roku

NIKOLA

- v **19 a $\frac{1}{2}$ letech** potratila, při narození synů jí bylo **20 a $\frac{1}{2}$, 23 a $\frac{1}{2}$ a 25 a $\frac{1}{2}$ let**, momentálně má **27 a $\frac{1}{4}$ roku**
- žije s manželem a je tedy vdaná
- manžel měl při narození synů téměř **26, 29 a 31 let**, momentálně má **32 a $\frac{3}{4}$ roku**
- synové se narodili **v létě roku 2003, 2006 a na jaře 2008**, mají tedy **6 a $\frac{3}{4}$, 3 a $\frac{3}{4}$ a 2 roky**.

ROMANA

- při narození syna jí bylo **24 let**, momentálně má **26 let** a je znovu těhotná
- žije s manželem a je tedy vdaná
- manžel měl při narození syna **28 let**, momentálně má **30 let**
- syn se narodil **na jaře roku 2008**, má tedy **2 roky**
- druhý syn se narodí **v polovině roku 2010**

VERONIKA

- při narození dcery jí bylo **20 let**, momentálně má **25 let**
- žije s manželem a je tedy vdaná
- manžel měl při narození dcery **24 let**, momentálně bude mít **29 let**
- dcera se narodila předčasně **na jaře roku 2005**, bude mít tedy **5 let**

ILONA

- při narození dcery jí bylo **21 a $\frac{3}{4}$ let**, momentálně má **22 a $\frac{3}{4}$ roku**
- žije s manželem a je tedy vdaná
- manžel měl při narození dcery **29 let**, momentálně má **30 let**
- dcera se narodila **na jaře roku 2009**, bude mít tedy brzy **1 rok**

ZDENA

- při narození dcery jí bylo téměř **24 let**, momentálně má čerstvých **25 let**
- žije s přítelem a je tedy svobodná
- přítel měl při narození dcery **28 let**, momentálně má **29 let**
- dcera se narodila **na jaře roku 2009**, má tedy **1 rok**

Příloha č. 2: Rozhovor – ALENA

Kdy a jak jste došla k tomu, že chcete miminko?

Naši malou princeznu jsme si takhle brzo pořídili, jelikož jsem měla v roce 2007 nechtěné mimoděložní těhotenství. Vajíčko se uchytilo ve vejcovodu, ale ten mi naštěstí zachránili a po operaci mi doporučili, abych do 2 let měla dítě. Jinak by se mi mohly začít dělat srůsty a poté by mi museli operovaný vejcovod vzít. Tak jsme si naplánovali, že na jaře 2009 se začneme snažit.

Kdo k tomu dal ten popud / nápad jako první?

Po ukončení mé maturity v květnu 2008 přišel můj přítel s návrhem, že bychom se mohli začít snažit klidně i teď. Zašla jsem k doktorce a ta mi sdělila, že se nám to dříve jak za rok stejně nepodaří. Nakonec se nám to ale povedlo po půl roce snažení. Když se nám to povedlo (září 2008) tak mně za měsíc bylo 22 let a příteli za 3 měsíce 26let.

Jak vnímáte lidi a společnost kolem sebe? Jak se k vám jako mladé mamince chovají?

No řekla bych, že vcelku se ke mně lidé i společnost chovali stejně. Jediný rozdíl byl v tom, že se mě sem tam někdo zeptal, kolik mi je, nebo si mě prohlíželi, jinak většinou žádný rozdíl od ostatních těhulek.

Jak reagovala vaše rodina / rodiče na oznámení vašeho těhotenství?

Moji rodiče byli překvapeni, máma to vzala s radostí a táta tomu nemohl uvěřit, ale byl taky rád. Přítele rodiče byli nadšení, až přehnaně šťastní, jelikož to bylo jejich první vnouče.

Jak se na vaše těhotenství "tvářili" doktor / v práci / neznámé okolí...

Zkrátka s jakými odezvami jste setkala?

Doktorka byla překvapena a fandila mi. V práci z toho byli v šoku, ale nakonec mi to taky moc přáli. Blízké okolí z toho bylo docela v šoku taky a hlavně se mě ptali, proč.

Jak jste se jako těhotná cítila? Jak se jako maminka cítíte teď?

Co to pro znamenalo / znamená být matkou?

Jako těhotná jsem se cítila asi jako „Alenka v říši divů“, šla jsem do něčeho neznámého a zároveň tak krásného a tajuplného. Jako maminka se cítím hrozně šťastná a zároveň nedočkavá jako v těhotenství, těším se na každý nový krůček naší princezny. Ale také se cítím docela omezená, jelikož přítel může jít kdykoliv kamkoliv a já se musím prosit, ale už si to přítel začíná uvědomovat. Není to nic jednoduchého být maminkou, nejtěžší to je asi na psychiku.

Zaznamenala jste nějaké problémy během těhotenství spjaté s vaším věkem?

Během těhotenství jsem neměla problémy spojené s mým věkem, ale po porodu jsem měla problém s hormony, jelikož my mladší je máme silnější než starší matky.

Stiháte při rodičovské dovolené vše, co chcete?

Během mateřské se vše motá kolem malého, takže podle toho jakou má ona náladu, tak já stihnu věci nebo nestihnu.

Stihla jste před narozením potomka pracovat nebo jste čerstvá absolventka?

Před narozením malého jsem pracovala asi 5 měsíců a poté jsem musela na neschopenku z důvodu nízké placenty.

Uvítala byste práci na zkrácený úvazek?

Určitě bych chtěla pracovat, jakmile to půjde, brala bych i práci na zkrácený úvazek.

Co váš přítel? Pomáhá vám s domácností / dítětem? Chtěl dítě i on a plánovali jste dítě společně?

Přítel mi pomáhá od začátku, byl se mnou u porodu, a když je doma tak dělá úplně vše: přebaluje, krmí, chová, hraje si, hlídá, koupe a převlíká.

Je váš přítel stejně starý jako vy nebo starší? O kolik let?

Přítel je starší než já, o 4 roky a 9 měsíců.

Vnímáte teď zpětně, že mít miminko ve vašem věku byla správná volba?

Počkala byste nebo to udělala úplně stejně?

Já bych asi počkala, určitě toho nelituji, ale člověka to hrozně omezí. Jelikož jsem to měla ze zdravotních důvodů, tak si myslím, že jsem udělala správně.

Patříte v poradně/mateřském centru atd. k nejmladším? Působí to na vás nějak?

Jsem nejmladší jak v poradně, tak na mateřských internetových diskuzích, ale chovají se ke mně stejně jako ke každé prvorodičce.

Máte kamarádky mezi staršími maminkami nebo mezi stejně starými? Je pro vás problematické se se staršími maminkami seznámit a komunikovat s nimi? Mají ony samy zájem?

Starší kamarádky maminky mám a to, i když jsem dítě neměla, raději jsem se kamarádila se staršími než s mladšími. Rozumím si víc se staršími než s mladšími kamarádkami, i když to není pravidlem. Nesetkala jsem se se starší maminkou, která by se mnou nechtěla kamarádit, protože jsem mladá. Právě naopak mají tendenci si mě brát pod křídlo, což někdy není na škodu.

Příloha č. 3: Rozhovor – DAGMAR

Kdy a jak jste došla k tomu, že chcete miminko?

Dcery jsou nyní 4 měsíce, měla jsem ji ve 22 letech, manželovi bylo 27 let. Dítě bylo chtěné a plánované.

Kdo k tomu dal ten popud / nápad jako první?

Můj manžel, tehdy po pouhé půlroční známosti projevil zájem o miminko. Já ho zprvu nebrala vážně, ale když jsem po čase zjistila, že to myslí vážně a já bych taky dítě chtěla, vzali jsme se a po roční známosti jsme se začali snažit.

Jak vnímáte lidi a společnost kolem sebe? Jak se k vám jako mladé mamince chovají?

Protože vypadám docela mladě, spousta lidí se diví, že už mám dítě. Ale pro mě je to přirozená věc, беру to sportovně.

Jak reagovala vaše rodina / rodiče na oznámení vašeho těhotenství?

Rodiče na moje těhotenství reagovali velmi kladně, od začátku se těšili na první vnouče.

Jak se na vaše těhotenství "tvářili" doktor / v práci / neznámé okolí...

Zkrátka s jakými jste se setkala odezvami?

O reakci lidí v práci jsem se příliš nezajímala. A ačkoliv mě práce velmi bavila, tehdy jsme měli dost špatné podmínky a vztahy v práci a i to přispělo k rozhodnutí mít dítě tak brzy. Z důvodu rizikového těhotenství jsem byla od samého začátku doma a o práci jsem se přestala zajímat, potřebovala jsem už klid.

Jak jste se jako těhotná cítila? Jak se jako maminka cítíte teď?

Co to pro vás znamenalo / znamená být matkou?

Těhotenství jsem zvládala těžce, po psychické stránce jsem byla na pokraji sil. Téměř do 6. měsíce těhotenství jsem měla problémy, byla jsem i hospitalizována, nemám na toto období moc hezké vzpomínky. Mnohem lepší pro mě bylo narození dcerky. Cítila jsem obrovskou úlevu, že je v pořádku a zdravá a že už ji mám u sebe. Od té doby se cítím šťastně a vyrovnaně. Mateřství je pro mě něco jako poselství, naplňuje mě to a dělá mi radost každý den sledovat, jak se naše dítě vyvíjí.

Zaznamenala jste nějaké problémy během těhotenství spjaté s vaším věkem?

Nemyslím si, že bych měla nějaký problém, co se týče mého věku.

Stíháte při rodičovské dovolené vše, co chcete?

Dalo by se říct, že když opravdu chci, zvládnu vše. Ale teď je pro mě důležitější odpočinek a čas věnovaný dítěti, ale samozřejmě si najdu i čas na kadeřníka, kamarádky, občas i na nějaký ten sport.

Stihla jste před narozením potomka pracovat, nebo jste čerstvá absolventka?

Před otěhotněním jsem skoro 2 roky pracovala.

Uvítala byste práci na zkrácený úvazek?

Práci bych uvítala, ale spíše na doma, lepení obálek, přepisování textů. Nejlépe však práci, kterou bych mohla vykonávat jen s pomocí internetu a telefonu.

Co váš manžel? Pomáhá vám s domácností / dítětem? Chtěl dítě i on a plánovali jste ho společně?

Manžel miminko chtěl a snaží se mi pomáhat, jak jen to jde. Když je možnost, jeden z nás má na starost dítě a druhý domácnost, ale to spíše o víkendech.

Je váš manžel stejně starý jako vy nebo starší? O kolik let?

Manžel je o 4,5 roku starší.

Vnímáte teď zpětně, že mít miminko v tomhle věku byla správná volba?

Počkala byste nebo to udělala úplně stejně?

Vzhledem k naší momentální finanční situaci občas přemýšlím, že jsem měla ještě počkat a něco vydělat. Ale určitě bych do toho šla i tak, po dítěti jsem toužila a to se odkládat nedá.

Patříte v poradně / mateřském centru atd. k nejmladším? Působí to na vás nějak?

Touto problematikou jsem se přestala zabývat, je spousta mladších i starších maminek, jistě nejsem jediná svého věku.

Máte kamarádky mezi staršími maminkami nebo mezi stejně starými? Je pro vás problematičtější se se staršími maminkami seznámit a komunikovat s nimi? Mají ony samý zájem?

Dalo by se říct, že mám kamarádky maminky všech věkových kategorií. Problém bude spíš na mé straně, jen tak si někoho nepustím k tělu a kamarádky si vybírám já.

Příloha č. 4: Rozhovor – LINDA

Kdy a jak jste došla k tomu, že chcete miminko?

Já v sedmnácti. Manžel, když byla dcera fazole, tedy nějaký 8. týden těhotenství.

Kdo k tomu dal ten popud / nápad jako první?

Já. Partner neměl moc na výběr, ale začali jsme o potomstvu uvažovat asi po roce vztahu.

Jak vnímáte lidi a společnost kolem sebe? Jak se k vám jako mladé mamince chovají?

Jsem ke svému okolí daleko tolerantnější než dříve. Chovají se lépe, než když jsem byla bezdětná. Mám u lidí větší respekt.

Jak reagovala vaše rodina / rodiče na oznámení vašeho těhotenství?

Kladně. Radostně.

Jak se na vaše těhotenství "tvářili" doktor / v práci / neznámé okolí...

Zkrátka s jakými odezvami jste setkalý?

Tam už ta odezva byla dost různorodá od dojatých gratulací po opakovanou výzvy doktora, ať si raději ještě promyslím, jestli si "To" nechám.

Když jsme čekali potomka, tak protože mi bylo teprve 21 let, musela jsem si vyslechnout v poradně řeči typu: „To si to vážně chcete nechat? A co Vám na to řeknou rodiče? Vědí to vůbec?“ Sestřičku ani nenapadlo, že s manželem po dítěti opravdu toužíme.

Ve škole to bylo bráno jako něco naprosto přirozeného a samozřejmého. Já jsem studovala na Katolické fakultě UK, kde je úplně normální, že se holky ve dvaceti vdávají a berou mimča třeba i na přednášky.

Jak jste se jako těhotná cítila? Jak se jako maminka cítíte teď?

Co to pro vás znamenalo / znamená být matkou?

Cítila jsem se jako naprosto nejvíce sexy ženská na světě, vážně nádherně! Teď, jako klidná vyrovnaná bytost. Zvedlo se mi sebevědomí asi tak trojnásobně. Být matkou pro mě znamená dát životu smysl a řád.

Zaznamenala jste nějaké problémy během těhotenství spjaté s vaším věkem?

Ne.

Stíháte při rodičovské dovolené vše, co chcete?

Ne, nestíhám. Byl by to dlouhý výčet toho, co nestíhám. Začíná to u žehlení prádla a končí u půl roku rozmalovaných obrázků.

Stihla jste před narozením potomka pracovat nebo jste čerstvá absolventka?

Ano. Pracovala jsem rok.

Uvítala byste práci na zkrácený úvazek?

Určitě ano, uvítala.

Co váš manžel? Pomáhá vám s domácností / dítětem? Chtěl dítě i on a plánovali jste dítě společně?

Jo, manžel je v tomhle super. V práci na něj koukají jak na idiota, když to v šest zabalí s tím, že nám jede uvařit večeři. O dceru se naprosto zvládá postarat už od miminka. Tedy jistě, že dítě občas mělo bodýčko přes dupačky, když oblékal tatínek.

Je váš manžel stejně starý jako vy nebo starší? O kolik let?

Starší o rok a půl.

Vnímáte teď zpětně, že mít miminko ve vašem věku byla správná volba?

Počkala byste nebo to udělala úplně stejně?

Určitě bych neměnila.

Patříte v poradně / mateřském centru atd. k nejmladším? Působí to na vás nějak?

Občas se cítím třeba v mateřském centru trochu ne svá, ale není to asi jen věkem. Nepatřím zrovna k většinové společnosti a ráda zkouším netradiční věci (šátkování, látkové pleny.), takže občas cítím nějaký ten předsudek ve vzduchu, nejen díky věku.

Máte kamarádky mezi staršími maminkami nebo mezi stejně starými?

Je pro vás problematické se se staršími maminkami seznámit a komunikovat s nimi?

Mají ony samý zájem?

Spíš mezi staršími maminkami. I když skoro všechny mé kamarádky z bezdětného období jsou podobného ražení a také už se množí.

Ne, není pro mne problematické se se staršími seznamovat. Věk v tomhle nehraje příliš roli. Máme všechny stejné problémy.

Příloha č. 5: Rozhovor – LENKA

Kdy a jak jste došla k tomu, že chcete miminko?

S přítelem jsme se seznámili, když nám bylo skoro 14, zdá se to k neuvěření, ale přes mnohé peripetie a různé vzestupy a pády nám to vydrželo a pořád je mezi námi láska a soulad a lepšího chlapa bych nechtěla. Léty jsme se měnili, dospěli a děti jsme chtěli mít vždycky. Už dávno jsme si říkali, že jméno Kristýnka by jsme jednoznačně holčičce dali. V létě roku 2008 jsme začali spolu bydlet. Již delší dobu i přes hormonální antikoncepci začaly bláznit cykly, někdy nepřišla menstruace dva měsíce, někdy trvala dlouho. Rozhodla jsem se, že ji vysadím a se svým doktorem domluvíme nějaké jiné prášky. Tak nějak jsme si uvědomovali, že by miminko mohlo přijít, ale nemluvili jsme o tom. Můj gynekolog ale stále nebyl k zastížení a každý měsíc mi datum prohlídky odsouval. Nakonec mi sestra z ordinace sama předepsala preparát na úpravu cyklu, ale ten měsíc se zadařilo a já vyklepaná držela v ruce papírek se dvěma čárkami.

Zpětně když se na to podívám, tak jsme to asi oba podvědomě chtěli, bylo to logické vyústění našeho vztahu po 8 letech. A ačkoli jsme o tom nemluvili snažili jsme se dost. Od rozházených cyklů přes vysazení trvalo to skoro půl roku. Takže úplná nehoda to nebyla, ale úplně plánování také ne, to jsme celí my.

Kdo k tomu dal ten popud / nápad jako první?

Věděla jsem, že nikdy bych na potrat nešla. Takže to nepřicházelo v úvahu. Jenže po testu jsem byla roztřesená a mimo, probírali jsme situaci rodinnou i finanční a všechno. Čekala jsem co přítel, raději jsem se nevyjadřovala. Nakonec ten popud řekl první on: že budeme mít mimčo, že ho chceme a milujeme už teď. A od té chvíle jsme se začali těšit!

Jak vnímáte lidi a společnost kolem sebe? Jak se k vám jako mladé mamince chovají?

Spousta lidí nám říká, že jsme mohli ještě počkat. Říkám si, co je jim do toho, že oni neví jací jsme rodiče a co tomu předcházelo. Hlavně co je jim do toho, ale zamrzí to. Cizí koukají skrz prsty a myslí si bůhví jak jsem hrozná matka. V MHD se mi stávalo dost často, že malá plakávala, bolelo jí břicho, autobus jel a já jí nemohla pochovat a ukonejšit. Za zády se ozývalo, taková mladá a ani se neumí postarat, co si vůbec to dítě dělali, děti mají děti atd. Nutno dodat, že my oba vypadáme ještě výrazně mladší než jsme a tím je to horší. Nechápu to jak se ta společnost mění, není to tak dávno, byla tady doba, kdy mít dítě ve 20 bylo pozdě a ty báby co mě teď kritizují měly mimča určitě ještě dřív.

Občas to zabolí na duši, staráte se jak nejlíp můžete a pak si někdo takhle rýpne, ale stačí se podívat na své dítě, jak spokojeně spí nebo se směje a jak vás miluje, a nějaké blbé řeči jsou jedno. Někdy místo řečí jsou vykulené pohledy, ale ty se dají lépe zvládat. Ještě dodávám další skupinu lidí a ty si prostě nevšímají.

Jak reagovala vaše rodina / rodiče na oznámení vašeho těhotenství?

Přítelovy rodiče byla kapku překvapení, ale pak se těšili a naše rozhodnutí brali. Nyní jsou z vnučky unešení a berou ji jakou obrovskou radost jejich života. Z okruhu mých známých byl jen jeden člověk, který nám chtěl radit a to abychom dítě ještě neměli. Nějakou dobu jsem kvůli tomu přerušili vztahy a teď se s námi těší z naší holčičky a bere vše zpět. Kdo nás zná tak věděl jak jsme spolu dlouho a přál nám to. Moji rodiče se distancovali, ale z jiných důvodů, to sem nepatří, nestýkáme se, vnučka je nezajímá. Naopak můj bratr malou má moc rád a chodí k nám často a rád.

Jak se na vaše těhotenství "tvářili" doktor / v práci / neznámé okolí...

Zkrátka s jakými odezvami jste setkala?

Doktor mne bral jako každou jinou těhotnou. Nikdy nepadl ani náznak na můj věk. Postupoval se mnou úplně stejně jako se všemi nastávajícími maminkami. Sestřička také.

V práci někteří koukali divně, někteří mi to přáli. Nebyla jsem tam dlouho, tak mi bylo tak nějak jedno co si tam myslí. Ale vedoucí se zachoval hrozně, co se dozvěděl že jsem těhotná, donutil mě na 14 hodinovou směnu po 5 dnech práce, pak už jsme se celkově nikdy nedohodli. Odešla jsem proto na nemocenskou částečně i kvůli prostředí nevhodném pro těhotnou a neochotě převést na jinou práci.

Neznámé okolí kroutilo hlavou, tak mladí a ona s pupkem, někteří komentovali i nahlas. Někteří nám to asi přáli a pak jsme potkávali jeden typ párů, koukali smutně a závistivě, asi se jim miminko dlouho nedařilo. Bylo mi to vždycky líto.

Jsmo rádi za ty, co nám naše rodičovství přejí a radují se s námi z krásné zdravé holčičky a nad ostatní pohledy a řeči nezbývá než se povznést. Přála bych si, aby ti co nevidí, jak se staráte a co dítěti dáváte, raději nesoudili, zbytečně ubližují. Mělo by platit ve všem nejen v rodičovství, že podle vzhledu se nemá soudit.

Jak jste se jako těhotná cítila? Jak se jako maminka cítíte teď?

Co to pro vás znamenalo / znamená být matkou?

Jako těhotná jsem se cítila skvěle, bylo to úžasné období. Přítel se o mě staral, těšili jsme se na miminko, kupovali výbavičku, chodili na procházky, sledovali ultrazvuky, pohyby. Po porodu nastala velká životní změna, být maminkou. Taky mi chvíli trvalo sžít se s tím, že nakonec místo chlapečka máme holčičku. Ale můžu říct, že jako maminka se cítím nejšťastnější co jsem v životě byla a to bez nadsázky. Nikdy mi nebylo tak dobře a spokojeně. Je to ve mně, možná mým znamením, jsem rak. Ale dítě mi naplnilo můj život, našla jsem svůj smysl žití. Ukázalo mi to jiný směr a já vím konečně kam se chci ubírat a to studovat a věnovat se dětem nebo těhotným. Mám pocit, že jsem opravdu dospěla. Vidím věci jasněji. Chci jí být tou nejlepší matkou, беру vše zodpovědně, věnuji se jí. Přítel je úžasný táta a malá je náš poklad.

Abych to shrnula, mít dítě je dar. Pro mě ten největší, jaký mohl v životě přijít. Nad každým jejím pokrokem jsme dojatí a nestačíme se divit jak roste.

Zaznamenala jste nějaké problémy během těhotenství spjaté s vaším věkem?

Moje těhotenství bylo bezproblémové, vyhnuly se mi veškeré komplikace včetně nevolností. A když už mě nějaká nesnáze potkala, brala jsem jí s nadhledem tak jak přišla. Já jsem ráda, že jsem měla první dítě v tomhle věku, vždy jsem chtěla první do 25 let. Můžu říct, že asi díky tomu se poporodní poranění zhojili opravdu rychle a na kontrole po šestinedělí mi lékař řekl, že je vše tak jako bych nikdy nerodila. Jedna známá mi říkala, že měla první ve třiceti a vzpamatovat se z porodu bylo opravdu těžké, ale jako vše okolo těhotenství asi i tohle bude individuální.

Stiháte při rodičovské dovolené vše, co chcete?

Dá se říct, že ano. Naplno se věnuji své dceři. Kojím a proto jí zatím neopouštím, takže většinu času trávíme spolu. Kupodivu si to umíme sladit tak, že stíhám vařit, uklízet, starat se o přítele, chodit na procházky, na návštěvu za přítelovými rodiči. Nejméně jednou týdně přijede některá má kamarádka, které jsou zatím bezdětné, takže Kristýnku obdivují, ale řeč o maminkovských věcech s nimi není. Hodně mi pomáhá přítel, není pro něj problém uklízet ani přebalit malou. Můžu si odpočinout, zajít na internet. Párkrát jsme byli i na kávičku v kavárně.

Až bude dcera větší, tak jí čas od času pohlídá babička a někdy si zajdeme s Honzou. Ale zatím mi to nechybí, malá v noci celkem spí, my jsme spíše sovy, takže večery trávíme spolu. Na diskotéky mě to neláká ani na jiné akce, toho už jsem si užila dost a dost. Příští rok mám v plánu dálkově začít studovat vysokou a myslím si, že to půjde, přítel se o malou umí plně postarat už teď, takže to určitě zvládneme.

Stihla jste před narozením potomka pracovat nebo jste čerstvá absolventka?

Skončila jsem vysokou školu ve 2. ročníku, chtěla jsem pracovat a začít jiný obor dálkově. Bohužel bylo těžké najít práci v mém oboru, účetnictví, ekonomika, takže jsem po nějaké době vzala co bylo k dispozici a pracovala necelé 3 měsíce než jsem otěhotněla.

Uvítala byste práci na zkrácený úvazek? Pokud je již dítě „školkové“, pracujete?

V budoucnu bych určitě práci na zkrácený úvazek nebo práci z domu určitě uvítala. Ale vím, že v dnešní době je zázrak něco takového najít. Počítám, že dcera půjde ve třech letech do školky a já si najdu nějakou novou práci asi na plný úvazek.

Co váš přítel? Pomáhá vám s domácností / dítětem? Chtěl dítě i on a plánovali jste dítě společně?

Přítel mi pomáhá jak jen to jde. Malou miluje a už ze začátku jsem se snažila aby si spolu vytvořili vztah. V těhotenství mi hladil bříško, nakupoval se mnou výbavičku, od narození malou přebaluje, koupe, hraje si spolu. Je moje velká opora.

Je váš přítel stejně starý jako vy nebo starší? O kolik let?

Přítel je mladší o pouhých 17 dní.

Vnímáte teď zpětně, že mít miminko ve vašem věku byla správná volba?

Počkala byste nebo to udělala úplně stejně?

Určitě bych do dítěte šla znovu. Už to bude 3/4 roku co máme naši princeznu a já bych neměnila. Dokonce už jsme přemýšleli, kdy naplánujeme berušce sourozence, aby nebyla sama. Ono záleží jak je kdo na dítě připravený, na kvalitě vztahu a na spoustě dalších okolností.

Znám 2 maminy přibližně mého věku. Nerozumím si s nimi, mám na výchovu a různé přístupy k mateřství jiný názor a to mi vadí. První otěhotněla náhodou, na dítě se těšili, ale byl pro ně jen doplněk, co je dělal zrovna zajímavými, po roce matka pracuje, dítě hlídá nejčastěji babička a rodiče obírají párty a užívají si jako za mlada. Druhá má už 3 děti, nebere nic tak zodpovědně, podceňuje kojení, kouří, dává dítěti vše jíst už od mala. Dětem se podle mého moc nevěnuje. Bere to podle mne na lehkou váhu.

No a já, dělající si starosti se vším, hledám na internetu a v knížkách, co a jak má být, snažím se vše dělat správně. Neříkám, že jsem nejlepší máma to ani náhodou, ale snažím se. Nikdy bych nic nevzala zpět a doufám, že budeme Kristýnce ti nejlepší rodiče.

Patříte v poradně / mateřském centru atd. k nejmladším? Působí to na vás nějak?

Zvykla jsem si, že všude patříme k nejmladším. V poradně na nás mnohdy koukají taky zvláště. Vadí mi předsudky. Setkala jsem se třeba s tím, že mi jedna maminka v poradně říkala, že já určitě nekojím, když jsem tak mladá. A taky, když řeknu, jak něco děláme my, tak pochybují zda je to dobře, přece nemůžeme být ty zkušený. Do mateřského centra jsme zatím nešly, ale můžu říct, že se mi tam ani nechce. Přezíravých pohledů si užiji až až i tak.

Máte kamarádky mezi staršími maminkami nebo mezi stejně starými? Je pro vás problematické se se staršími maminkami seznámit a komunikovat s nimi? Mají ony samy zájem?

Já nemám kamarádky mezi maminkami. Zatím jezdím na procházky s kočárkem sama nebo jde s námi Honza. Starší maminky na nás nekoukají zrovna moc přívětivě, ale možná, že bychom se třeba seznámily a byly by fajn, ale já jsem takové povahy, že neumím oslovit cizí lidi a dát se do řeči. Zatím ani mě jiná maminka neměla zájem oslovit. Někdy mi to přijde líto, ještě že už je dcerka větší, povídáme si spolu a koukáme na stromy a tak.

Na povídání o maminkovských věcech mám forum na internetu. Všechny holky mi tam přirostly k srdci a i když se nevidíme na živo, probereme všechno jako normální kamarádky. Hodně mi to pomáhá, když si s něčím nejsem jistá.

Na druhou stranu, maminky co jsme se s nimi potkaly na pokoji v porodnici byly hrozně milé a braly mě úplně normálně jako maminu, co jsme na stejné lodi, ač byly starší než já. Ve styku jsme ale bohužel nezůstaly.

Příloha č. 6: Rozhovor – MONIKA

Kdy a jak jste došla k tomu, že chcete miminko?

Já jsem o miminku přemýšlela snad od dob školy, vždy jsem byla taková klidnější – žádné diskotéky, šilenství. A to byl také problém najít si přítele, většina si chtěla užívat. Samozřejmě pro mě bylo důležité dostudovat, dítě jsem chtěla až po škole.

Kdo k tomu dal ten popud / nápad jako první?

Kupodivu to byl manžel, jednou večer přišel domů z tréninku, s úsměvem, že chce miminko. Bylo to pro mě velké překvapení, přeci jenom je o 11 let starší a spolu jsme tenkrát byli jen 3 měsíce. Hodně mě překvapil, ale mile.

Jak vnímáte lidi a společnost kolem sebe? Jak se k vám jako mladé mamince chovají?

V práci na mě hodně lidí koukalo divně, přeci jenom chtít dítě po tak krátké době pro ně byl šok. Ale mě tohle nezajímalo, je to můj život a přeci si ho nenechám nikým zkazit. Nemyslela jsem na to, že si to o mně myslí a radovala jsem se z příchodu potomka. Teď když to vezmu kolem a kolem, tak je spíš většina maminek o mnoho starší než já. Já mám už dvě děti a některé z nich mají teprve první a je jim více jak 30 let.

Jak reagovala vaše rodina / rodiče na oznámení vašeho těhotenství?

Pro moje rodiče to takový šok nebyl, jsem ze čtyř dcer a dvě nejstarší mají už své rodiny. Takže další vnoučátko bylo pro naše požehnáním, hlavně pro tatku – jsem jeho prvorozená a o to víc se těšil. Tchýně s tchánem byli hodně překvapení, přeci jenom ty 3 měsíce vztahu byly pro ně šok. Ale dnes už jsou z nás kamarádi a nikdo nemluví o tom, že jsem s manželem 3,5 roku a máme už dvě děti.

Jak se na vaše těhotenství "tvářili" doktor / v práci / neznámé okolí...

Zkrátka s jakými jste se setkala odezvami?

Doktoři to vůbec nekomentovali, přeci jenom mají takovou tu svojí mlčenlivost a názory si nechávají pro sebe. V práci, jak už jsem říkala, byla nejhorší odezva a nejvíce byli překvapeni.

Jak jste se jako těhotná cítila? Jak se jako maminka cítíte teď?

Co to pro vás znamenalo / znamená být matkou?

V prvním těhotenství jsem pracovala do poslední chvíle, nic mi nebylo a užívala jsem si to. Jediné nad čím jsem přemýšlela, bylo, jak je mimčo v tu danou chvíli velké, jak se bude jmenovat, co mu všechno koupím a jestli to zvládnu se o něj postarat. Ale pak když nám řekli, že je to holčička, tak jsme se na ní tak těšili, že všechny pochybnosti šly stranou.

Při Ondráškovi jsem měla těhotenství krásné, ale víc jsme se s manželem obávali. Hned na začátku jsem měla problémy, poté nám vyšly špatně genetické testy – 5 týdnů čekání na výsledky byly děsivé. Čekat jak to bude, jestli je malý zdravý nebo ne, co bude dál. Prostě hrůza. Ale naštěstí se nic z toho neprokázalo a dnes mi v postýlce spinká zdravý chlapeček.

Zaznamenala jste nějaké problémy během těhotenství spjaté s vaším věkem?

S věkem ne.

Stíháte při rodičovské dovolené vše co chcete?

Snažím se, teď jsme si navíc pořídili štěňátko, takže máme o miminko navíc. Dělam vše postupně, s ničím se nehoním.

Stihla jste před narozením potomka pracovat, nebo jste čerstvá absolventka?

Před nástupem na mateřskou jsem 2 roky pracovala.

Uvítala byste práci na zkrácený úvazek?

Začínám se poohlížet po brigádách, i když je Ondrášek ještě maličký. Třeba roznášet letáky by mi nevadilo, to nezabere tolik času a může se chodit kdykoliv během dne.

Co váš manžel? Pomáhá vám s domácností / dětmi? Chtěl děti i on a plánovali jste je společně?

Manžel se snaží, jak mu to práce a jeho aktivity dovolí, z domácích prací má na starosti luxování. Ondráška se bojí dávat sám do vany, ale Anetku vykoupe. Oba nakrmí, když je potřeba. Chtěl obě naše děti stejně jako já.

Je váš manžel stejně starý jako vy nebo starší? O kolik let?

Manžel je o 11 let starší.

Vnímáte teď zpětně, že mít miminko v tomhle věku byla správná volba?

Počkala byste nebo to udělaly úplně stejně?

Před těmi 5 - 6 lety jsem říkala, že chci mít děti od sebe tak 4 - 5 let, aby to starší už bylo samostatné. Ale když se narodila Aní, tak po půl roce jsem začala toužit po druhém miminku čím dál tím víc. Teď když vidím, jak je Anetka samostatná, tak jsem ráda, že jsme se tak rozhodli. Je i víc mazlivá vůči bráškově, nenechá ho bez dozoru, hlídá si ho, brání ho. Jsem moc spokojená.

Patříte v poradně / mateřském centru atd. k nejmladším? Působí to na vás nějak?

Když vidím ty maminky, tak bych řekla, že nejmladší možná nejsem, ale jedna z nejmladších ano. Většinou jsou tam maminky nad 25 let, některé i nad 30 let. Ale jsem tam určitě nejmladší z těch, co mají dvě děti.

Máte kamarádky mezi staršími maminkami nebo mezi stejně starými? Je pro vás problematické se se staršími maminkami seznámit a komunikovat s nimi? Mají ony samý zájem?

Spíše mám starší kamarádky, jen jednu o 2 roky mladší. Pro mě je jednodušší se seznámit se staršími, jsou tak nějak, jak bych to řekla, v tomhle jiné. Hlavně není moc mladých maminek, takže se těžko hledají.

Příloha č. 7: Rozhovor – NIKOLA

Kdy a jak jste došla k tomu, že chcete miminko?

Nebylo to plánované.

Kdo k tomu dal ten popud / nápad jako první?

Nikdo, právě proto, že to nebylo plánované.

Jak vnímáte lidi a společnost kolem sebe? Jak se k vám jako mladé mamince chovají?

Jak kteří lidé, víceméně jsem s tímto problémem nijak neměla. Cizí lidé neví, kolik mi je, vždy jsem vypadala starší. A pokud mi mluví hádali, tak to nebrali nijak špatně, nepozastavovali se nad mým věkem. U lidí, kteří mě znají, to už bylo horší. Od řečí, že si kazím život, máme si užívat, jsem blázen atd., po lidech, kteří se na mě dívali skrz prsty a klepali si na čelo. Pak byly reakce, že jsem dobrá, že do toho jdu, fandili mi. Našlo se vždy pár lidí od všech druhů názorů, ale mě to bylo jedno.

Jak reagovala vaše rodina / rodiče na oznámení vašeho těhotenství?

Moje mamka byla ráda, tatka taky. Babička s dědou mi nadali, tehdy se do mě pustili, hádali jsme se. Vztah není z mé strany úplně ok doteď, nikdy jim to neodpustím. Navíc jim do toho bylo velký nic.

Jak se na vaše těhotenství "tvářili" doktor / v práci / neznámé okolí...

Zkrátka s jakými jste se setkaly odezvami?

O ničem negativním nevím, nebo si zrovna nic nevybavuji. Vše bylo ok, jako u starších těhotných a matek.

Jak jste se jako těhotná cítila? Jak se jako maminka cítíte teď?

Co to pro vás znamenalo / znamená být matkou?

Když porovnám všechny 4 těhotenství, tak čím jsem starší, tím mám větší strach, vše víc řeším, hledám, čtu. Jsem i ve všem více zodpovědnější. Jako maminka se cítím skvěle, jsem ráda, že jsem matkou. I když je to někdy hodně náročné, ale s věkem tohle nesouvisí. Náročné to má každá matka více dětí. Pro mě být matkou znamená strašně moc a neměnila bych, děti jsou velký dar.

Zaznamenala jste nějaké problémy během těhotenství spjaté s vaším věkem?

Ne, naopak. Problémy jsem ve všech 4 těhotenstvích samozřejmě měla, ale naopak bych řekla, že nižším věkem jich bylo méně a lépe jsem se s nimi vypořádala. A zase tak mladá taky nejsem, jsou i mladší maminky.

Stíháte při rodičovské dovolené vše, co chcete?

Úplně vše ne, to asi nikdo, kdo má dítě nebo děti. Ale stěžovat si taky nemůžu. Mám podporu mojí rodiny a manžela, takže se to vždy dá skloubit. Když chci jít plavat, když chci číst knížky atd., jde to.

Stihla jste před narozením potomků pracovat, nebo jste čerstvá absolventka?

Po škole jsem byla na pracáku, tam jsem si udělala rekvalifikační kurz a našla práci, kde jsem byla měsíc.

Uvítala byste práci na zkrácený úvazek?

Uvítala bych práci na doma! I později, manžel je voják a často pryč.

Co váš manžel? Pomáhá vám s domácností / dětmi? Chtěl děti i on a plánovali jste je společně?

Pomáhá, musí. První dítě bylo neplánované, ale chtěné oběma.

Je váš přítel/manžel stejně starý jako vy nebo starší? O kolik let?

Manžel je starší přesně o 5 let a 4 měsíce.

Vnímáte teď zpětně, že mít miminko v tomhle věku byla správná volba?

Počkala byste nebo to udělala úplně stejně?

Ničeho nelituji, šla bych do toho znovu. Děti jsou dar a jsem za ně ráda.

Patříte v poradně / mateřském centru atd. k nejmladším? Působí to na vás nějak?

Záleží, jaké maminky se zrovna sejdou, ale je pravda, že většinou jsem mezi maminkami ta mladší. Já jsem hrdá mladá matka. Nestydím se za to, že jsem měla děti brzo, naopak. Někdy lidi koukají, to zase jo, a někdy dost, jelikož mám v 27 letech už 3 děti, navíc samé kluky. Ale ať koukají, pomlouvají, závidí, nebo cokoliv jiného, je mi to jedno.

Máte kamarádky mezi staršími maminkami nebo mezi stejně starými? Je pro vás problematické se se staršími maminkami seznámit a komunikovat s nimi? Mají ony samý zájem?

O věku tohle u nás tady, a u mě zvlášť, není. Mám kamarádky spíš starší mezi maminkami, ale to je dáno tím, že jsem měla děti dřív. Moji vrstevníci ještě děti někteří nemají ani teď. Mám kamarádky i o 10 let starší a problém v tom nikdo nevidí. Pokud je společná řeč, problémy atd., tak věk jde stranou.

Příloha č. 8: Rozhovor - ROMANA

Kdy a jak jste došla k tomu, že chcete miminko? Kdo k tomu dal ten popud / nápad jako první?

Ten nápad "mít miminko" se zrodil v mé hlavě. Připadalo mi, že žijeme až moc stereotypně, že nám (nebo spíš mně) v životě něco chybí. Náš život se skládal z toho, že jsme chodili do stejné práce, doma nás nic nečekalo, pouze televize a počítač. Chtěla jsem změnu a věřila jsem, že miminko náš vztah obohatí a totálně změní způsob života. Věřila jsem, že miminko se stane smyslem našeho života. Manžel chtěl ještě rok dva počkat, ale já měla pocit, že už není na co čekat. Věděla jsem, že děti chci dvě a ve 30 je mít nechci. A tak jsme šli do města sednout ke kávě, abych mu vysvětlila svoje důvody, proč miminko chci. A manžel souhlasil.

Jak vnímáte lidi a společnost kolem sebe? Jak se k vám jako mladé mamince chovají?

Společnost se na nás dívá normálně, protože manžel už je ve věku, kdy je mít dítě normální. Já nepřemýšlela nad tím, jestli to je brzo nebo včas. Já spíš měla pocit, že už jsem čekala příliš dlouho a že už mám nejvyšší čas.

Jak reagovala vaše rodina / rodiče na oznámení vašeho těhotenství?

V lednu 2007 jsme se s manželem rozhodli, že se vezmeme, a tak jsme začali s přípravami. V květnu 2007 jsem přerušila antikoncepci a v červenci jsme se brali. Na začátku července 2007 se měli seznámit manželovy rodiče s mými, takže při té příležitosti jsme oznámili, že čekáme miminko. Byla jsem tehdy asi ve 4. týdnu a potvrzené jsem to měla pouze z těhotenského testu. Takže jsme řekli, že ještě musíme počkat na srdíčko. Tím pádem měli oboje rodiče čas si to v hlavě srovnat. Tchánové byli nadšení, hlavně tchýně, protože ta se moc těšila na vnoučátka. S mými rodiči se moc nestýkám, takže z té strany moc neví. Ale o rok později plánovaně otěhotněla moje sestra, která je o 3 roky mladší než já, takže ti to berou asi v klidu.

Jak se na vaše těhotenství "tvářili" doktor / v práci / neznámé okolí...

Zkrátka s jakými odezvami jste setkala?

Co se týká doktorů, spolupracovníků, no já měla štěstí, že jsem měla doktorku, která byla zatížená na děti. Takže když jsem ji přišla poprosit o prohlídku před tím, než se začneme snažit o miminko, hrozně se nadchla a celou prohlídku mi vykládala, že je to nejlepší rozhodnutí, jaké jsme mohli udělat. V práci to bylo bez problémů, můj šéf věděl, že chceme dítě, a dozvěděl se to v 8. týdnu těhotenství, takže měl hodně času se s tím srovnat. On s tím vcelku počítal, protože věděl, že se budu vdávat a zastával názor, že dítě po svatbě je úplně normální věc. Horší to měla moje nástupkyně, která otěhotněla o měsíc později než já (rovněž mladší než já), ta měla trošku problémy. Protože se počítalo, že půjde na mé místo, takže tam šlo o organizační věci.

Jak jste se jako těhotná cítila? Jak se jako maminka cítíte teď?

Co to pro znamenalo / znamená být matkou?

Jak jsem se jako těhotná cítila? Skvěle! Neustále jsem sledovala příznaky, nevadilo mi, že přibývám. Nevšimala jsem si, že tloustnu (spíš jsem se z toho radovala), nehleděla jsem na to, jestli nejím moc. Prostě bezva období. Ty nepříjemné příznaky se mi úplně vyhnuly, takže jsem se mohla pouze radovat. Škoda byla, že jsem od 12. týdne musela zůstat doma na nemocenské, kvůli nízkopoložené děloze. Měla jsem omezené vycházky na dvě hodiny denně dopoledne a odpoledne, takže se můj život omezil na odpočítávání, kolik že to měsíců mi ještě chybí do porodu. Hrozně jsem se na porod těšila a dennodenně si představovala, jaké to bude výborné, až tu mrňousek bude. Porodu jsem se nebála, za ty měsíce jsem načetla plno knížek, časopisů a chatovala jsem si s jinými těhotnými na internetu.

Zaznamenala jste nějaké problémy během těhotenství spjaté s vaším věkem?

Problémy jsem žádné neměla a myslím si, že to bylo i tím věkem. Žádné testy na cukrovku, žádné kolísání tlaku, prostě nic. Porod taky proběhl na výbornou, miminko se poprvé ozvalo v 1 hodinu ráno a na svět přišlo v 5.30, prý to vůbec nevypadalo na porod prvorodičky. Takže já hodně pozitivně přisuzovala právě tomu, že jsem se pro dítě rozhodla v optimálním věku.

Stiháte při rodičovské dovolené vše, co chcete?

Při rodičovské dovolené nestíhám nic. Bohužel. Veškerý čas věnuji Patrikovi, takže na moje koníčky nezbyl absolutně žádný čas. Trošku se i těším na to, až bude trošičku klid. Až děti trošku povyrosteou a já si budu moci třeba odpoledne sednout na gauč a přečíst si v klidu časopis. I když jsem doma, nestíhám ani domácí práce, spíš všechno dělám "aby se neřeklo". A počítač, eventuálně knížka připadá u úvahu až večer, kdy syn spí.

Stihla jste před narozením potomka pracovat nebo jste čerstvě absolventky?

Jak už z řeči vyplynulo, před těhotenstvím jsem pracovala 2 roky v japonské firmě jako administrativní pracovnice. Z toho důvodu jsem nešla na vysokou, už v těch 19 letech jsem věděla, že vysoká škola pro mě nemá cenu, protože bych stejně asi během ní otěhotněla. Představa toho, že ve 24 letech vyjdu školu a budu si teprve hledat první zaměstnání, pro mě byla nemyslitelná. Ono já si myslím, že v dnešní době je důležitější praxe než škola. Jasně, že jak kde, ale přece jenom vysokoškolačka s 5 lety na mateřské má podle mě menší šance než středoškolačka s 5letou praxí a 5 lety na mateřské. Proto jsem se už v těch 19 letech dobrovolně vzdala vysoké školy.

Uvítala byste práci na zkrácený úvazek?

Práci na zkrácený úvazek bych uvítala a dokonce jsem ji i hledala, jenže vzhledem k tomu, že bych malého nedala nikomu cizímu, tak by připadala pouze práce z domu. Zkoušela jsem to, ale bohužel po mně všude chtěli peníze předem a takovým inzerátům já nevěřím.

Co váš manžel? Pomáhá vám s domácností / dítětem? Chtěl dítě i on a plánovali jste dítě společně?

Manžel pomáhá spíše s dítětem než s domácností a musím říct, že mi to pomáhá mnohem více, než kdyby třeba umýval nádobí. Pro dítě je důležitý, aby se mu věnovali oba rodiče, přece jenom, on si s Patrikem hraje jinak než já a Páťa tak získává širší obzory.

Je váš manžel stejně starý jako vy nebo starší? O kolik let?

Manžel je o 4 roky starší než já.

Vnímáte teď zpětně, že mít miminko ve vašem věku byla správná volba?

Počkala byste nebo to udělala úplně stejně?

Já v tom vidím obrovská pozitiva, mít dítě v tomto věku a určitě bych neměnila. Aspoň nebudu tak stará, až bude mít dítě 18 let.

Patříte v poradně / mateřském centru atd. k nejmladším? Působí to na vás nějak?

Na tuhle otázku odpovědět nemůžu, protože do mateřského centra ani nikam do dětského kolektivu nechodíme. Páťa je ještě ve věku, kdy si rád hraje sám, společnost nevyhledává, a když jsem to zkoušela, nejraději byl stejně sám a bokem. Já ho nikam netlačím, přerušila jsem to. V létě jsme byli u nás na zahradě, u bazénu a na procházkách po okolí, teď jsme převážně doma a jednou denně vyjdeme na procházku, ale společnost jiných dětí nevyhledáváme. Vzhledem k nynějšímu těhotenství by stejně veškeré snahy byly brzy přetrženy kvůli pokročilému stádiu těhotenství a následnému porodu, takže všechno nechávám až na později. Myslím si, že o nic nepříjde. My jako malé děti taky nechodili do žádných center a nechybělo nám to, takže já to nepovažuji za prioritu.

Máte kamarádky mezi staršími maminkami nebo mezi stejně starými? Je pro vás problematické se se staršími maminkami seznámit a komunikovat s nimi? Mají ony samy zájem?

Mám jednu hodně dobrou kamarádku, která je o rok mladší než já a má o měsíc mladší dítě než já. Další kamarádky jsou ve věku od 25 - 28 let. Starší maminku ani žádnou neznám, takže těžko říct, jestli bychom si rozuměli nebo ne. Já nejsem ten typ, který se s ženami kamarádí jen proto, že mají stejně staré děti. Takže u mě je to o tom, že jsem měla kamarádky a ty otěhotněly a teď ty děti mají. Nové kamarádky mezi maminkami nevyhledávám, takže starší maminky neznám a kontakty se navazovat nesnažím.

Příloha č. 9: Rozhovor – VERONIKA

Kdy a jak jste došla k tomu, že chcete miminko?

Už někdy v sedmnácti letech se mi začala líbit miminka a rozvíjela se ve mně malinkatá touha. Ale nebyla jsem plnoletá, neměla dokončenou školu a partner se na miminko necítil. Popravdě, já taky ne.

Kdo k tomu dal ten popud / nápad jako první?

No já. Ve čtvrtém ročníku na SPgŠ, to už mi bylo 19 let, mezi námi proběhla z mé strany iniciovaná diskuse, nad početím potomka. Tu partner bojkotoval slovy „Až budeš mít po maturitě“. Někdy v březnu 2004 konečně svolil a nechali jsme tomu volný průběh. Podotýkám, stále bylo před maturitou. 28. 8. 2004 proběhla naše svatba, bylo mi 20 let a manželovi 23 let. V září 2004, měsíc po svatbě, se menstruace nedostavila a já si asi 33 den cyklu udělala test, který byl k mému velkému překvapení pozitivní. Manžel projevil radost a zároveň pronesl obavu, jestli se budeme umět o dítě postarat.

Jak vnímáte lidi a společnost kolem sebe? Jak se k vám jako mladé mamince chovají?

Cizí lidé můj stav nijak zvlášť nekomentovali, akorát se ptali, jestli jsme to chtěli, nebo to byla náhoda. Občas někdo prohodil, že dřív v tomto věku ženy rodily normálně.

Jak reagovala vaše rodina / rodiče na oznámení vašeho těhotenství?

Moje teta mi těhotenství vymlouvala, prý nejsem ještě zralá a mám spoustu času, navíc starost o dítě sama nezvládnou atp. Moji rodiče se mě ale zastali a řekli, „Když bude muset, zvládne to.“ S manželovými rodiči jsme se v té době nepohodli, ale ne kvůli těhotenství, a odstěhovali se z nově opraveného bytu v jejich domě. Do podnájmu asi 30 km od původního bydliště. Ani jeden z nás neměl práci, těhotnou mě nikdo nechtěl zaměstnat, naše finanční situace byla špatná, ale díky manželově snaze najít místo, se velice brzy zlepšila.

Jak se na vaše těhotenství "tvářili" doktor / v práci / neznámé okolí...

Zkrátka s jakými odezvami jste setkala?

V poradně i v nemocnici asi nebyla mladší „maminka“ než já, lékaři se ke mně chovali velice pěkně, stejně jako k jiným těhotným.

Jak jste se jako těhotná cítila? Jak se jako maminka cítíte teď?

Co to pro znamenalo / znamená být matkou?

V těhotenství jsem byla hrdá na břicho a teď jsem hrdá maminka.

Veškerou péči jsem po porodu zvládla sama, i když u mě byly nesmyslné obavy, jestli to zvládnou. To pocítí asi každá maminka. Samozřejmě proběhly myšlenky jako, jaký budeme mít vztah, když ode mě byla odtržená, nebyla kojená atd. Do půl roku jsem ale odstříkávala a mrazila mateřské mléko.

S narozením dcerky souviselo odcizení se od mých vrstevníků, nikdo z nich děti neměl, chodili se bavit a my už měli jiné radosti i starosti, než oni.

Zaznamenala jste nějaké problémy během těhotenství spjaté s vaším věkem?

S rostoucím těhotenstvím se můj zdravotní stav zhoršoval, zprvu to bylo špinění a po 24. týdnu potíže s krevním tlakem a tvrdnutím břicha. Nakonec těhotenství skončilo v 32. týdnu, v mých necelých 21 letech, císařským řezem, diagnosa help syndrom. Můj stav byl dost špatný, ale bylo mi jedno, co je se mnou, záleželo jen na Kristýnce. Po čtrnácti dnech mě pustili z nemocnice domů a Kika tam zůstala ještě další 3 týdny sama. Čtvrtý týden mě přijali na zacvičení a 6 týdnů od porodu nás pustili konečně domů. Těžce jsem nesla odchody z návštěv v nemocnici, maminky s miminko v náručí, bylo mi to prostě líto. Těžce jsem nesla i setkání s lidmi, ptajícími se, kde mám břicho.

Stíháte při rodičovské dovolené vše, co chcete?

Jakmile se naučíte čas zorganizovat, zvládne se téměř všechno, co chcete.

Stihla jste před narozením potomka pracovat nebo jste čerstvá absolventka?

Ne, nikde mě po maturitě jako těhotnou nechtěli. Nepočítám brigády ještě na škole.

Uvítala byste práci na zkrácený úvazek? Pokud je již dítě „školkové“, pracujete?

V Kristýnčiných dvou letech přišla 1. nabídka práce (zástup za MD) ve školce na zkrácený úvazek, cca na 4 hodiny denně. V době mé nepřítomnosti hlídal manžel, je živnostník, takže si práci může přizpůsobit.

Když Kice byly 3 až 4 roky, rodičovský příspěvek jsem pobírala do jejich 4 let, chodila se mnou do práce do školky. Takže hlídání na 24 hodin denně, no občas mi tekly nervy. Od jejich 4 let jsem v evidenci na ÚP, ale dodělala jsem si kurz účetnictví a pomáhám manželovi v dílně, je to stolař.

Co váš manžel? Pomáhá vám s domácností / dítětem? Chtěl dítě i on a plánovali jste dítě společně?

Manžel stále podniká a na nějakou pomoc v domácnosti mu nezbyvá čas. Manžel Kiku přiváží v 15 hodin ze školky a pak 3 hodiny „hlídá“. Ale co si budeme povídat, když hlídá chlap, tak si dítě dělá, co chce. A při těch komplikacích při předčasném porodu to manželovi až tolik nedocházelo. Otcovskou lásku pocítil až s Kikou doma.

Je váš manžel stejně starý jako vy nebo starší? O kolik let?

Manžel je starší o 3 roky.

Vnímáte teď zpětně, že mít miminko ve vašem věku byla správná volba?

Počkala byste nebo to udělala úplně stejně?

Dítě mi sice omezilo společenský život, dejte to ale do uvozovek. Ale na druhou stranu mi to dalo spoustu jiných zážitků. Člověk musí svůj život přizpůsobit tomu malému človíčkovi. Na otázku, jestli bych do toho šla znovu, odpovídám ano. Mít dítě s sebou přináší spoustu starostí, ale i radostí. Rodinný život to nesmírně obohatí a dá mu to opravdový smysl. Já ani můj manžel si život bez Kristýnky už neumíme představit. Zvlášť když to vypadá, že další dítě už se nám nepodaří.

Patříte v poradně / mateřském centru atd. k nejmladším? Působí to na vás nějak?

Návštěva mateřského centra se pro mě stala pravidelnou. Maminky byly všechny starší než já. Ale vřele nás přijaly a společně jsme probraly snad všechno, co se týkalo dětí, ale i jiné věci. Nezáleželo na věku, zkrátka stačil jeden stejný zájem.

Máte kamarádky mezi staršími maminkami nebo mezi stejně starými? Je pro vás problematické se se staršími maminkami seznámit a komunikovat s nimi? Mají ony samy zájem?

Mám kamarádky mezi staršími i mladšími, v tom bych problém neviděla. Jak jsem říkala, stačí stejný zájem – dítě a na věku maminek nezáleží.

Příloha č. 10: Rozhovor – ILONA

Kdy a jak jste došla k tomu, že chcete miminko?

Vzhledem k tomu, že děti mám ráda, jsem si asi přibližně kolem 17. roku začala pohrávat s myšlenkou, že bych mohla mít brzo i vlastní miminko. V té době jsem už chodila se svým manželem, důležitou směrnicí pro mě bylo dokončit školu, najít si práci a vyřešit bydlení!

Kdo k tomu dal ten popud / nápad jako první?

Manželovi jsem o svých úmyslech s rodinou řekla, když mi bylo asi 18 let. On, protože má děti rád a je ode mě o 8 let starší, nebyl proti, ale společně jsme si stanovili ještě nějaké cíle, kterých musíme společně dosáhnout, než si miminko pořídíme. Ty cíle byly hlavně moje úspěšná maturita, práce a bydlení. Společným úsilím se nám podařilo všechny cíle splnit, poslední metou bylo, že jsme se v květnu 2008 nastěhovali do vlastního bytu. Téměř přesně za rok se narodila naše Tereška.

Jak vnímáte lidi a společnost kolem sebe? Jak se k vám jako mladé mamince chovají?

Někdy jsem měla pocit, že si neznámé okolí myslí, že moje velké břicho je dílo nějakého omylu a že se v něm namísto očekávaného miminka vyvíjí jen dílo nějaké nepozornosti. Protože dnes se prostě těhotenství u mladých lidí nenosí a trend velí počkat.

Jak reagovala vaše rodina / rodiče na oznámení vašeho těhotenství?

Po bleskovém otěhotnění z měsíce na měsíc nás čekala povinnost oznámit moje těhotenství rodině a kamarádům, myslím, že to pro ně nebylo velkým překvapením. Já jsem se nikdy s úmyslem pořídit si miminko netajila. Vzhledem k tomu, že skoro všichni věděli, jak děti miluji a že už nějakou dobu toužím po vlastním, měli radost se mnou. Pouze u tchýně jsem se setkala s předsudky, že se nedokážu postarat o miminko, přestože ona měla první dítě přesně v tom věku jako já. Dávala mi to během celého těhotenství dost znát!

Jak se na vaše těhotenství "tvářili" doktor / v práci / neznámé okolí...

Zkrátka s jakými odezvami jste setkala?

Můj lékař věděl, že moje těhotenství je plánované a chtěné a nijak mi nedával můj věk negativně pocítit. Spíše mi vždycky připadlo jako by spíš bral můj věk pozitivně.

Jak jste se jako těhotná cítila? Jak se jako maminka cítíte teď?

Co to pro znamenalo / znamená být matkou?

Jako těhotná jsem se cítila celou dobu velmi dobře, byla jsem bez zdravotních problémů, možné komplikace jsem si nepřipouštěla. Těhotenství jsem si maximálně užila, hodně jsem odpočívala, nijak jsem se neomezovala a na miminko jsem se těšila a chystala jsem mu výbavičku. Nepřipustila jsem si strach z porodu, očekávala jsem ho jako velký okamžik, kdy přijde na svět naše holčička a ve skrytu duše jsem byla zvědavá, jestli to opravdu tak bolí a jak to budu zvládat? Věřím tomu, že díky pozitivnímu přístupu beze strachu byl můj porod krásný zážitek, nikoliv žádná hrůza!

Co se týká mateřství, myslím si, že na úplný začátek prožívá každá maminka u prvního miminka stejný zmatek! Vlastně okamžitě jsem si uvědomila, jakou mám zodpovědnost za ten malý uzlíček vedle mě v postýlce. V porodnici je při ruce pořád někdo, kdo sype z rukávu kvalifikované rady, doma je situace jiná! Každá maminka si musí poradit, jak nejlépe umí. V tomhle jsem se maximálně spolehlá na vlastní instinkt. Během šestinedělí jsem se naučila, jak miminko „funguje“, ale nikdy jsem nebyla úplně bezradná. Myslím, že jako mladá maminka jsem se naučila brát spoustu věcí kolem miminka sportovně, i když na některé věci jsem úzkostlivá doteď a myslím, že stále budu. Ale mateřství je pro mě nejkrásnější období a snažím se maximálně si užít každý den, co jsme s Tereškou spolu.

Zaznamenala jste nějaké problémy během těhotenství spjaté s vaším věkem?

Po zdravotní stránce si myslím, že byl můj věk velkým plusem k tomu, že jsem prožila naprosto fyziologické těhotenství a porod bez komplikací

Stiháte při rodičovské dovolené vše, co chcete?

Myšlím si, že každá žena si plánuje, co všechno na mateřské dovolené stihne a jak všechno půjde samo. Jenže realita je ukrutně jiná. Začátky jsou krušné, posléze jsem zjistila, jak do těch rutinních denních činností zakomponovat i malou. Takže každé ráno mě sleduje v koupelně z lehátka, jak si čistím zuby, umývám vlasy, jak se líčím. To už je prostě rituál. Nedá se říct, že bych stihla něco převratného udělat, když spí, to si většinou s maximálním sebezapřením užiji tu chvilíčku klidu pro sebe. I když vím, že bych měla něco dělat. Domácí práce zvládám buď po večerech nebo když si Terežka odpoledne hraje s tatínkem.

Stihl jste před narozením potomka pracovat nebo jste čerstvá absolventka?

Dva roky jsem po maturitě a před otěhotněním pracovala.

Uvítala byste práci na zkrácený úvazek?

O práci na zkrácený úvazek jsem zatím nijak neuvažovala, spíše bych uvítala něco jako firemní školku, to vnímám jako přínos. Jinak bych spíše uvítala přizpůsobení pracovní doby. Co se týká otázek kolem toho až nastoupím do zaměstnání, zatím jsem nic moc extra neřešila.

Co váš manžel? Pomáhá vám s domácností/ dítětem? Chtěl dítě i on a plánovali jste dítě společně?

On se k tomu všemu a hlavně k nové situaci postavil až nad očekávání dobře. S Terezkou mi hodně pomáhá. Denně koupe, pokaždé když přijde z práce, dělají spolu blbiny. Zabaví ji, abych mohla doma uklidit nebo se v klidu najíst. Občas hlídá, když jsem vyrazila večer s kamarádkami posedět na víno. Samozřejmě tu hlavní úlohu mám doma já, jsem ten hlavní, kdo rozděluje práci, plánuje a stará se. Ale Tom mi to hodně ulehčuje.

Je váš manžel stejně starý jako vy nebo starší? O kolik let?

Je skoro o osm let starší.

Vnímáte teď zpětně, že mít miminko ve vašem věku byla správná volba?

Počkala byste nebo to udělala úplně stejně?

Doposud jsem nikdy ani na moment nelitovala toho, že jsme si miminko pořídili a kdybych měla možnost vrátit čas a rozhodnout se znovu, udělala bych to stejně.

Přesto, že mateřství je někdy až zatraceně složitá věda, převažují šťastné okamžiky nad chvilkami bezradnosti, strachu a někdy i vzteku. Podle mého mínění je potřeba na výchovu dítěte být na vrcholu svých sil, jak fyzických tak psychických. Každý člověk prožívá tuhle dobu v jiném věku, já cítím, že naše načasování bylo správné a pokud se budu cítit dost fyzicky a psychicky silná i za nějaký čas, pořídíme naší Terežce ještě sourozence. Ovšem já, na rozdíl od mých starších kamarádek, mám moře času na rozmyšlenou a na správné načasování druhého těhotenství. Ony už jsou bohužel většinou limitovány jen určitou dobou.

Patříte v poradně / mateřském centru atd. k nejmladším? Působí to na vás nějak?

Je pravda, že ve společnosti maminek patřím k těm nejmladším, jak v poradně, tak vlastně všude, kam přijdeme mezi maminky s dětmi. Ale na druhou stranu musím říct, že jsem nikdy nezaznamenala, že by měl někdo s mým věkem problém, nebo by se divil. Vždy jsme byly přijaty naprosto normálně a nikdy se nad tím nikdo nepozastavil.

Máte kamarádky mezi staršími maminkami nebo mezi stejně starými? Je pro vás problematické se se staršími maminkami seznámit a komunikovat s nimi? Mají ony samy zájem?

Kamarádky maminky mám tedy většinou starší, jsou to maminky kolem třicítky. Ale nikdy jsem nepocítila žádný zásadní rozdíl. Spojuje nás mateřství a stejné problémy. Máme stejně staré děti, naše děti mají stejné problémy a my nad nimi máme všechny stejné starosti a obavy, to je to, co nás spojuje. Přiznávám, že nemít děti, nejspíše by jsme si neměli co říct, vlastně bychom se ani neznaly.

Příloha č. 11: Rozhovor – ZDENA

Kdy a jak jste došla k tomu že chcete miminko?

Došli jsme k tomu docela brzo po seznámení. Po třech měsících jsme spolu začali bydlet a nějak v té době jsme o dětech začali i mluvit. Já do té doby než jsem poznala přítele o dětech ještě vůbec nepřemýšlela, ale on už je chtěl, tak to pořád nařukával, s tím, že mě samozřejmě vůbec nikam netlačil. Jen říkal, jak by to bylo hezký, jak by byl rád a prostě to tak plánoval. Proto jsem o tom taky začala uvažovat a vlastně mi došlo, že už tomu nic nebrání. Bydlení jsme měli vyřešený, měla už jsem 4letou praxi v práci a nemám žádné ambice mít kdovíjakou kariéru, uživat si po nocích. Třeba cestování mě láká, ale v takové formě, že to klidně půjde i s dětmi. No zkrátka v době, kdy jsme spolu byli 8 měsíců, jsme na miminku začali pracovat. Mně bylo 22 a příteli 26 let.

Kdo k tomu dal ten popud / nápad jako první? Přítel.

Jak vnímáte lidi a společnost kolem sebe? Jak se k vám jako mladé mamince chovají?

Nikdo to neřeší, neznámí lidé nevědí, kolik mi je, a ti známí už se tomu nediví. To jen možná na začátku, když jsem oznámila těhotenství, tak se pár lidí nad tím v souvislosti s věkem pozastavilo.

Jak reagovala vaše rodina / rodiče na oznámení vašeho těhotenství?

No všichni nadšený, jak jinak. První vnouče na obou stranách, takže všichni reagovali vesele.

Jak se na vaše těhotenství "tvářili" doktor / v práci / neznámé okolí...

Zkrátka s jakými jste se setkala odezvami?

Tak je pravda, že můj gynekolog mi na jedné kontrole řekl, že jsem mezi jeho pacientkami rarita přesně tohle slovo. Že už takhle mladé maminky vidí málokdy, ale že je to moc dobře, že je to zdravotně nejlepší. Docela mě to překvapilo, věděla jsem, že většinou do toho jdou holky až trochu později, ale nevěděla jsem, že je to až tak výrazný. Že i doktor se nad tím pozastaví.

V práci jen jedna kolegyně věděla, že se o miminko snažíme, takže tu to nepřekvapilo. Zbytek byl docela překvapený, ale nemyslím, že by to bylo zas až tak kvůli věku, spíš to čekali od jiných zhavějších a starších kandidátek. No každopádně, jakmile to ty starší u mě viděli, tak se spustila lavina a byla pak jedna těhotná za druhou. Vedení bylo asi hodně „nadšený“, zůstaly tam jen ty, co už děti mají a jsou po mateřské.

Jak jste se jako těhotná cítila? Jak se jako maminka cítíte teď?

Co to pro znamenalo / znamená být matkou?

Jako těhotná jsem se cítila hodně unaveně, bylo mi ze začátku dost špatně, ke konci už to bylo fyzicky dost náročný. Ale hrozně moc jsem se na miminko těšila, pořád o dětech četla, řešila co koupit a tak, takže normálka. Být matkou pro mě znamená splnění snu, snad odjakživa jsem si přála hlavně mít spokojenou rodinu a děti. Takže jsem ráda, že se mi to podařilo a doufám, že ještě aspoň jedno dítě mít brzy budeme.

Zaznamenala jste nějaké problémy během těhotenství spjaté s vaším věkem?

Absolutně ne, naopak výhoda byla, že jsem díky věku nemusela na protivný test na cukrovku.

Stíháte při rodičovské dovolené vše, co chcete?

Stále mám pocit, že něco nestíhám. Chtěla bych víc vařit, víc uklízet, víc cvičit, víc odpočívat, stále nestíhám odepisovat kamarádkám na e-mailu apod. Ale oproti jiným maminkám nemám kromě dítěte žádný povinnosti, nijak si nepřivydělávám ani nestuduji, takže mám v podstatě pohodu a dny probíhají hezky klidně.

Stihla jste před narozením potomka pracovat, nebo jste čerstvá absolventka?

Přes 4 roky jsem pracovala, mám jen střední školu.

Uvítala byste práci na zkrácený úvazek?

Časem bych určitě práci na částečný úvazek uvítala, ale myslím, že to nebude možné. Určitě ne u původního zaměstnavatele a pochybuji, že by se mi něco takového podařilo najít jinde. Je ale pravděpodobné, že časem něco zkusím najít.

Co váš přítel? Pomáhá vám s domácností / dítětem? Chtěl dítě i on a plánovali jste dítě společně?

Jak jsem říkala, s nápadem mít dítě přišel on. Musím říct, že nijak zvlášť mi nepomáhá, jen narázově. Ale je dobré, že si s malou hraje, povídá, to je vlastně taky trochu taková pomoc. Vidím, že malá vždycky pookřeje, když přijde domů.

Je váš přítel stejně starý jako vy nebo starší? O kolik let? Je starší o 4 roky a tři měsíce.

Vnímáte teď zpětně, že mít miminko ve vašem věku byla správná volba?

Počkala byste nebo to udělala úplně stejně?

Jsem s tím naprosto spokojená, vyhovuje mi být mladá maminka. Jsem ráda, že do třiceti budu mít snad odrozeno, budu se moci vrátit do práce. Snad bude všechno v pořádku a budu mít plno energie zvládat děti a práci. A po čtyřicítce už budu mít děti veliké, samostatné a přitom ještě budu poměrně mladá na to něco podnikat, nějak žít. Tak se těším, že se dožiji vnoučat v plné síle.

Patříte v poradně / mateřském centru atd. k nejmladším? Působí to na vás nějak?

Do mateřského centra nechodím a u doktora nepoznám na maminkách, kolik jim je. Nikde nijak zvlášť nepociťuji, že bych se od ostatních maminek lišila.

Máte kamarádky mezi staršími maminkami nebo mezi stejně starými? Je pro vás problematické se se staršími maminkami seznámit a komunikovat s nimi? Mají ony samy zájem?

V tomhle je kvůli věku trochu problém. Mezi mými kamarádkami vrstevnicemi nemám žádnou, která by už měla děti. Např. ze střední školy jsem první v ročníku, kdo dítě má. I přítel, který je starší, moc kamarádů s dětmi zatím nemá, jen výjimky. Takže se vídáme spíš s lidmi, kteří děti nemají, nebo např. s kolegy z práce, kteří jsou starší a už děti mají. Nemáme ale problém s kýmkoliv komunikovat. Jen mě tohle trochu mrzí, že s žádnou svojí kamarádkou tohle nemůžu sdílet, radit se s ní apod. I proto chodím na internetové diskuze a často se tam na něco ptám, protože ve svém okolí žádné jiné miminko nemám.

